

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi.

Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry kiittää sivistysvaliokuntaa lausuntopyynnöstä ja lausuu kunnioittavasti hallituksen esityksestä maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi.

Lausunnon yhteenveto:

- SYL pitää tärkeänä, että opiskeluterveydenhuollon järjestämistä koskeviin säännöksiin ei esitetä muutoksia
- SYL pitää erityisen tärkeänä, että korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon kokonaisuus ratkaistaan valtakunnallisesti. Tällöin korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta järjestämisvastuun kantaa valtio
- Maakuntien rahoituksessa tulisi huomioida alueella asuvien korkeakouluopiskelijoiden määrä niin, että korkeakouluopiskelijoiden kapitaatiokorvauksesta osa kanavoidaan maakunnan kautta suoran valinnan sote-keskukseen ja loput Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö YTHS:lle

Opiskeluterveydenhuollon järjestäminen

Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon erityisluonteen vuoksi on perusteltua, että korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon palvelujen toteuttaminen olisi valtakunnallista ja opiskeluterveydenhuoltoon erikoistunutta (STM 2015:44). Korkeakouluopiskelijat liikkuvat korkeakoulukaupunkien välillä ja palveluiden ristiinkäyttö on nykyisellään yleistä. Esimerkiksi korkeakouluharjoittelua voidaan lähteä suorittamaan toiseen kaupunkiin, myös toisen maakunnan alueelle; hyvänä esimerkkinä se, miten yliopisto-opiskelijat ympäri Suomea hakeutuvat Helsinkiin valtionhallinnon työharjoitteluihin.

Korkeakoulukenttä on valtakunnallinen. Monella korkeakoululla on toimipisteitä tai kampuksia usean maakunnan alueella. Tilanteessa, jossa korkeakoulun kampukset toimivat eri maakuntien alueella, opiskeluterveydenhuollon kokonaisuuden koordinointi olisi mahdotonta, jos eri kampuksilla toimisivat eri palveluntuottajat. SYL näkeekin tarpeellisena, että korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämisvastuussa on valtio ja että opiskeluterveydenhuollon valtakunnallisena tuottajana toimii Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö YTHS. Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö on valtakunnallinen ja opiskeluterveydenhuoltoon erikoistunut toimija. YTHS tekee arvokasta tutkimus- ja kehittämistyötä, joka on mahdollista vain valtakunnallisesti toteutetun toiminnan puitteissa. Valtakunnallisesti koordinoitu opiskeluterveydenhuolto mahdollistaa myös resurssien tehokkaan käytön esimerkiksi yhtenäisillä digitaalisilla menetelmillä ja hoitokäytänteillä.

Valtioneuvoston reformiministeriryhmä linjasi joulukuussa 2016, että "YTHS toimisi korkeakouluopiskelijoiden (yliopisto- ja ammattikorkeakouluopiskelijat) opiskeluterveydenhuollon valtakunnallisena ja lakisääteisenä toimijana". Näin ollen korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämisvastuun siirtäminen valtiolle on myös poliittisen tahtotilan mukaista.

SYL:n näkemyksen mukaan nykyisen toimivan valtakunnallisen opiskeluterveydenhuollon toimintamalli on tarkoituksenmukaista säilyttää ja laajentaa koskemaan kaikkia korkeakouluopiskelijoita. YTHS:n laajentaminen kaikille korkeakouluopiskelijoille tukee myös sote-uudistuksen tavoitetta terveyserojen kaventamisesta. Laajentamalla YTHS:n palvelut myös AMK-opiskelijoille saadaan kaikille korkeakouluopiskelijoille ympäri maata yhdenvertaiset ja laadukkaat opiskeluterveydenhuollon palvelut.

Opiskeluterveydenhuollon kokonaisuus

SYL on tyytyväinen siihen, että lakiesityksen perusteluissa todetaan seuraavaa: "Opiskeluterveydenhuollon järjestämistä koskeviin säännöksiin ei tässä yhteydessä ehdoteta tehtäväksi muutoksia". Hyvän käytännön jatkuminen on olennaista turvata näin suurta uudistusta tehtäessä YTHS:n osalta. Opiskeluterveydenhuoltoon kuuluvat olennaisesti sekä yhteisöterveys kuten yhteistyö oppilaitoksen ja opiskelijajärjestöjen kanssa, ryhmätoiminta ja oppimisympäristöjen terveystarkastukset että yksilölliset palvelut terveysneuvonnasta sairaanhoitoon yleisterveyden, seksuaaliterveyden, mielenterveyden ja suun terveyden palveluiden osalta. Opiskeluterveydenhuollon kokonaisuus on tärkeää säilyttää ennallaan, jolloin ennaltaehkäisevät yhteisöterveyden palvelut ja yksilölliset sairaanhoidolliset toimenpiteet tukevat toisiaan ja ylläpitävät opiskelijoiden opiskelukykyä.

Rahoitus

Maakuntien rahoituksessa on perusteltua huomioida alueella asuvien korkeakouluopiskelijoiden määrä. Korkeakouluopiskelijoilla on opiskeluterveydenhuollon lisäksi oikeus valita oma sote-keskus aivan yhdenvertaisesti muiden väestöryhmien tavoin. SYL katsookin tarpeelliseksi, että maakuntien rahoitusta määritettäessä tulisi huomioida maakunnan alueella asuvien korkeakouluopiskelijoiden määrä esimerkiksi lisäämällä maakuntien rahoituslain 3 lukuun erillinen kerroin maakunnan alueella asuvista korkeakouluopiskelijoista. Tällöin suoran valinnan sote-keskukselle kanavoitava kapitaatioperustainen korvaus olisi korkeakouluopiskelijoiden osalta matalampi, kun suurin osa siitä kanavoitaisiin Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle opiskeluterveydenhuollon palveluiden tuottamiseen.

SYL haluaa myös korostaa palveluketjujen sujuvuutta ja selkeyttä opiskeluterveydenhuollon, sosiaalitoimen ja sote-keskuksen välillä. Palveluiden integraatio sujuvoittaa myös potilastietojen liikkumista eri toimijoiden välillä.

Helsingissä 9.6.2017

Lisätietoja

Ella Keski-Panula

sosiaalipolitiikan asiantuntija

ella.keski-panula@syl.fi

0407023291